SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY **УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК**

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 43. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 5, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 5-го БЕРЕЗНЯ 1992 Ч. 43. РІК XCIX.

ТУРКМЕНІСТАН ПРИПИНИВ ДОСТАВУ ҐАЗУ В УКРАЇНУ

Київ, Україна. — Дві пристижеві газети, „Вол Стріт Джорнал" і „Вашінґтон Таймс", повідомили у вівторок, 3-го березня, що Туркменістан припинив доставу ґазу в Україну у зв'язку з існуючою суперечкою за підвишку ціни на ґаз. Очевидно, припинення доставки ґазу може негативно вплинути на працю індустрії в Україні, — заявив кореспондентам прем'єр-міністер України Вітольд Фокін, але Київ не залишеться в довгу. Через територію України пробігають труби, якими Туркменістан експортує ґаз до інших країн. Якщо уряд Туркменістану не передумає цілої справи, Україна буде змушена замкнути труби.

Від України Туркменістан домагається 50-відсоткової підвишки за доставу ґазу і „наша країна прямо не може собі позволити на таку підвишку, хочби тому, що Україна імпортує 60 відсотків ґазу з Туркменістану", — підкреслив прем'єр В. Фокін.

Як повідомила 2-го березня прес-служба президента Туркменістану з Ашхабаду економічний потенціял республіки дасть можливість у найкоротший термін повністю компенсувати втрати від припинення продажу ґазу Україні.

ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ ПИТАННЯ КРИМУ

Київ (УНІАР). — В суботу, 29-го лютого, Президія Верховної Ради України оприлюднила заяву-звернення до народу і Верховної Ради Криму, з приводу того, що, як сказано у тексті звернення, „останнім часом певні політичні сили закликають до зміни статусу Кримської Автономної Республіки, що фактично є спробою перегляду кордонів України. Такі заклики можуть привести до порушення соціяльної та національної злагоди не лише у Криму, але й по всій Україні". Президія Верховної Ради України закликала населення Криму і народних депутатів Верховної Ради Криму, працюючи над конституцією, дбати про соціяльний мир і злагоду в Україні.

Приводом до такого звернення став факт схвалення Верховною Радою Кримської Автономної Республіки проєкту конституції, згідно з яким автономія перейменується на Республіку Крим. Подальші відносини поміж Кримом і Україною має визначити нова конституція Криму, над якою працюють народні депутати Криму. У першій статті проєкту конституції сказано, що Республіка Крим є демократичною правовою державою, але виключено слова про вхід Криму до складу України.

Представники Меджлісу того ж дня скерували звернення до Президента України Леоніда Кравчука, у якому вказують, що виключення автономної ознаки анулює право на відбудову національної цілісности і рівноправ'я кримсько-татарського народу. Крім того, до комісії, яка працює над конституцією не включено представників кримсько-татарського народу.

Представники парляменту Криму заявили кореспондентам, що розмежування повноважень між Кримом та Україною не передбачає зірвання економічних зв'язків, оскільки понад 80 відсотків електроенерґії та води Крим отримує від України.

Тим часом, 2-го березня уночі, невідомі особи зняли у Симферополі державний прапор України, що майорів над будинком Ленінської Районної Ради міста, і замість нього встановили трикольоровий російський прапор. А телевізія Росії повідомила, що Крим вийшов зі складу України і став незалежною державою. У відповідь на цю передачу, Верховна Рада Кримської Автономної Республіки повідомила, що у першій статті конституції Крим названо „вільною правовою демократичною державою", але питання про вхід Криму до складу України залишилося відкритим. Ще не вирішено, який саме буде розподіл повноважень з Україною — через договір, чи через конституцію.

Члени опозиції ввійшли до Державної Думи

Київ. — Як уже повідомлялося, Президент України Леонід Кравчук під час зустрічі з керівниками різних політичних партій та організацій 21-го лютого висловив ідею створення при Президенті Державної Думи. Учасники зустрічі підтримали цю пропозицію і вже 25-го лютого вийшов указ Президента про створення Державної Думи України. Головою її став сам Л. Кравчук, заступником — прем'єр-міністер Вітольд Фокін. До думи ввійдуть державні радники і чотири колегії: економічна, науково-технічна, гуманітарна і правова. На державних радників президентським указом призначені народні депутати України Ігор Юхновський, Олександер Ємельянов та Олександер Ємець, а також Микола Жулинський.

В. Фокінові доручено внести проєкти процедур праці Державної Думи і кандидатури до колегій. Запрошують до колегій своїх кандидатів також політичні партії України.

Президент Кравчук видав також указ про зміни в центральних структурах Кабінету Міністрів, ввівши додатково посаду ще одного віцепрем'єра і голову правління державного майна. Інститут державних міністрів зліквідовано, бо він не виправдав себе. Замість нього створено кілька нових міністерств. В такий спосіб Президент намагається зрівноважити керівні кадри і відкрити доступ до вищих структур влади представникам різних політичних партій та організацій, в тому числі опозиційних.

В понеділок, 2-го березня, вийшов указ Президента України про створення Національної Космічної Агенції України. Іншим указом в той самий день звільнено від обов'язків постійного представника України при ООН Генадія Удовенка. На його місце призначено Віктора Батюка, якому присвоєно дипломатичну ранґу надзвичайного і повноважного представника України.

ФІЛЬМ „ГОЛОД-33"

Ню Йорк. — Фільм „Голод-33" режисури Олега Янчука буде показаний тут у Школі мистецтва ім. Тіша при Нюйоркському університеті у п'ятницю, 6-го березня, о год. 8:30 вечора. Минулого року цей фільм здобув високе відзначення на київському фестивалі. Адреса школи: 721 Бродвей вул. (ріг Вейверлі плейс) Вступ вільний.

Нюаркський Музей вибрав дві українські малярки

Нюарк, Н.Дж. — 3-поміж малярів з різних стейтів Америки, особливо з цих найближчих до Нюджерзького стейту, які надіслали до комітету Нюаркського музею мистецтва 10 прозірок із їхніх картин — на сотні малярів — вибрано дві українки — Христину Головчак-Дебаррі та Віру Васічко, щоб вони виставили свої картини на виставці-бенефіті Нюаркського музею мистецтва, що відбуватиметься від 7-го до 15-го березня ц.р. у приміщенні Корпорації Герц у Парк Ридж, Н.Дж.

Праці наших малярок будуть виставлятися разом з картинами інших — вирізнених і вибраних теж на цю виставку американських мистців.

Обидві українські мисткині весь час були незвичайно активні в різних мистецьких товариствах і організаціях.

Х. Головчак-Дебаррі — це дійсний член Товариства Пастелі в Америці і видатного Мистецького Клюбу Сальмагунді в Ню Йорку, Н. Й. Її картини виставлялися в місцевих, стейтових і крайових виставках в Америці. Оцінюючи високо картини цієї малярки її вибрано до асоціяції мистців в Америці, Аллієд, як і до малярів товариства Одібон і рівнож до асоціяції мистців малювання пастелі. Виставки Христини відбувалися у Крайовому Мистецькому Клюбі в Грамерсі Парку в Ню Йорку, Н. Й. Вона здобула ряд нагород малюванням пастеллю, особливо найвищу нагороду — „Best in Show" в Ґалерії Мистецтва Рене Фусанер у Нюджерзькому стейті. 3-поміж членів жюрі, який призначив їй цю незвичайну нагороду був Джан Пітерсон, видатний малярський критик, куратор музею Морріс у Нюджерзькому стейті.

На виставку у Нюаркському музеї Х. Головчак-Дебаррі призначила п'ять пастель — три пейзажі і два натюрморти.

Друга українська малярка, яка здобула різні стейтові і місцеві відзначення і нагороди і яку вирізнено з-поміж інших малярів і включено в згадану виставку — це Володимира Віра Васічко. Вона теж активна в різних малярських товариствах і організаціях як і є членом Асоціяції мистців малювання акварель. Техніка її — це водна фарба і акрилік на папері. Останньо вона здобула нагороди за акварелі від Набіско Бренд Ґалерії, як теж у Мистецькому Центрі Колдвелу коледж Вінсента Віскаґліо.

В. Васічко — в Нюаркському музею буде виставляти три великі праці — акриліки — натюр-морти: 1. „Момент любови", 2. „Хвилина пройшла", 3. „Момент тиші".

У будні дні виставку можна відвідувати від 1-ої до 3-ої год. по полудні, а в суботу і неділю — від 12-ої до 3-ої год. по полудні.

ПРИЙНЯЛИ ВІСІМ КРАЇН СНД В ЧЛЕНСТВО ООН

Ню Йорк. — Генеральна асамблея Організації Об'єднаних Націй, взявши до уваги нову ситуацію і постання на території колишньої комуно-московської імперії ряду нових держав, прийняла в членство ООН вісім нових країн, членів Співдружности Незалежних Держав, а також маленьку державу Сан-Маріно, яка прийняла рішення вступити в членство тієї міжнародної організації, яка сьогодні вже нараховує 175 країн.

Прапори нових членських країн було підтягнуто на щоглі ООН, коло Головної кватирни в Ню Йорку, а дипломати ООН і керівники Генеральної асамблеї та генерального секретаріяту підкреслювали у привітальних словах важливість тих історичних змін, які постали на просторах колишньої совєтської імперії та закінчення холодної війни в світі між західними демократичними і східними тоталітарними державами. Вони пригадували учасникам про давні страшні часи комуністичної диктатури, яка фактично закінчилася з приходом до влади Міхаїла Ґорбачова, а сам розвал імперії наступив після спроби державного перевороту, що його заплянували були найвищі керівники СССР 19-го серпня 1991 року.

Новими членами ООН стали, крім Сан Маріно, Казахстан, Киргизія, Вірменія, Азербайджан, Молдова, Таджикістан, Туркменістан, Узбекістан. Російська федерація зайняла місце СССР в Раді Безпеки ООН, а Україна і Білорусь є членами-основниками від 1945 року. Агентство Ассошіейтед Пресс інформує, що всі колишні республіки СССР були прийняті в членство ООН, крім Грузії, яка не старалася про прийняття і не є членом СНД. Три балтійські республіки — Литва, Латвія і Естонія, були прийняті в членство ООН раніше.

Депортовані німці можуть повернутися в Україну

Київ. — Пресове агентство ТАСС повідомило про справу поселення німецьких, колись депортованих, колоністів, які, згідно з рішенням Уряду України можуть повертатися на українські землі. „Я дуже задоволений тим, що програма повороту німців в Україну стає реальною", — заявив Президент України Леонід Кравчук державному секретареві при міністерстві внутрішніх справ Німеччини Горстові Ваффеншмідтові під час їхньої зустрічі в п'ятницю, 28-го лютого.

Згідно із заявою Л. Кравчука, Україна готова увести в життя заплянованi проєкти і тим самим встановити історичний і просто людяний прецедент та привернути справедливість. Депортовані народи мають право вернутися на свою землю. Як відомо, до Другої світової війни в Україні жили і працювали понад 400,000 німців, існувало сім німецьких районів і 228 сільських поселень.

„Намір України чесний і відкритий", — заявив Президент України. „Ми будемо всякими способами діяти для привернення історичної справедливости, тим більше, що населення Миколаївської, Херсонської, Одеської, Запорізької областей із великим зрозумінням поставились до цього пляну. Якщо йдеться про Крим то там лише невелика частина екстремістично наставленого населення супротивляється прийняттю на півострів німецьких поселенців", — сказав президент Л. Кравчук, який в розмові з високим німецьким гостем обговорив ще багато інших практичних питань, пов'язаних з цією проблемою і загальною співпрацею України з Німеччиною.

УСПІХИ ДЕМОКРАТІВ І БЮКЕНЕНА ПРИТЕМНИЛИ ПЕРЕМОГУ БУША

Атланта. — Пресові агенства і кореспонденти інформують, що відносно добрі успіхи двох демократичних претендентів на президента З'єднаних Стейтів Америки, губернатора Билла Клінтона і колишнього сенатора Пола Цонгаса у стейтах Джорджії і Мериленді та релятивно високий відсоток голосів, що їх здобув Патрик Бюкенен, республіканець-консерватист та синдикований журналіст, дещо притемнили перемогу в цих стейтах президента Джорджа Буша.

П. Бюкенен отримав, наприклад, в Джорджії 38 відсотків голосів. 1 хоч президент Дж. Буш здобув 62 відсотки голосів, велика кількість відданих голосів на Бюкенена викликали негативну реакцію самого Президента і його найближчих співробітників. Президент Дж. Буш заявив, що його основною помилкою була згода на підвищення федеральних податків, бо цим самим він не тільки зламав свою обіцянку, дану виборцям у перших президентських виборах, але таке потягнення могло негативно вплинути на хід економіки.

Демократичні кандидати — можна говорити тільки про двох Клінтона і Цонгаса — отримали: Клінтон 61 відсотків голосів, а Цонгас — 20 відсотків. Всі інші демократи отримали в Джорджії нижче 10 відсотків. Натомість Цонгас веде перед в Мериленді, хоч остаточних вислідів ще немає.

Ці передвибори, — кажуть політичні спостерігачі, — встановили правдоподібно хід дальших передвиборів, зокрема у „великий вівторок", 10-го березня, коли голосування відбуватиметься рівночасно в 11-ох стейтах.

Президент Дж. Буш переміг в Джорджії і цю перемогу в нормальних обставинах назвали б „вигідною перемогою", якщо б не було іншого претендента на президентське крісло, П. Бюкенена, його політичного противника, бо кандидатура і віддані на нього голоси вказують, що велика частина республіканців не є вдоволена політикою теперішнього республіканського проводу і персонально тактикою теперішнього Президента ЗСА. Дослідники кажуть, що Дж. Буша підтримала велика кількість жінок, активісток Республіканської партії і невтральних.

Вівторок, 3-го березня, кажуть спостерігачі, називають переломовим показником того, хто властиво фактично буде змагатися за номінацію Республіканської і Демократичної партій і за пост Президента ЗСА. Голосування відбувалося, крім Джорджії і Мериленду ще в Кольорадо, Міннесоті, Юті, Айдаго і Вашінґтоні.

Президент Буш, виступаючи у вівторок ввечорі на телевізійній програмі заявив, що його перемога в Джорджії правдоподібно встановила загальну перемогу в усіх стейтах. Він, однак, не применшував успіхів П. Бюкенена. Натомість передвибори у трьох тільки стейтах — Джорджії, Мериленді і Кольорадо, показали, що кандидати Гаркін і Керрі не мають жодних вигідів на перемогу в майбутніх передвиборах. Цонгас натомість має здоровельну програму і хоч вона тимчасово не перешкоджає у його кампанії тепер, за рік ситуація може змінитися.

ДІТИ ВШАНУЮТЬ ШЕВЧЕНКА

Нюарк, Н.Дж. — Відділ УККА Нюарку-Ірвінґтону запрошує на Шевченківську академію, яка відбудеться у неділю, 8-го березня, о год. 3-ій по полудні в гімнастичній залі школи св. Івана Хрестителя, Санфорд аве. в Нюарку. Академію влаштовують: школа св. Івана в Нюарку, школа українознавства в Нюарку, школа українознавства повіту Морріс та Музичне Дошкілля Марти Савицької в Ірвінґтоні, Н.Дж.

Український Пласт в ЗСА готується до ЮМПЗ

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Редакцію „Свободи" відвідала велика делеґація організаторів Ювілейної Міжкрайової Пластової Зустрічі, що має відбутися на терені ЗСА в часі від 8-го до 23-го серпня 1992 року для відзначення 80-річчя Українського Пласту.

Як вже стало довголітньою традицією відновленого поза Україною Пласту, щоп'ять років пластуни у вільному світі візначають дату заснування цієї найстаршої молодечої організації — у 1912 році, у формі зустрічей пластунів з усіх країн.

В цьому році 80-річчя Пласту міжкрайова зустріч на доручення головного пластового проводу має відбутися на терені ЗСА з участю пластунів з усіх країн, де діє ця організація, а тепер це вже аж дев'ять: Австралія, Арґентина, Велика Британія, ЗСА, Канада, Німеччина, Польща, Україна і Чехо-Словаччина. В останніх двох роках відновився Пласт в Україні, а розвинувся також в Польщі та розпочинає дію у Чехо-Словаччині.

Саме з уваги на цей радісний факт кличем ЮМПЗ обрано „Один світ — один Пласт" і організатори надіються приїзду пластунів з усіх країн, а особливо надіються на гостину пластунів з України, які плянують влаштувати першу зустріч в Карпатах у наступному році.

Як інформують поодинокі члени і провідники комісії організаційної та програмової, підготова ЮМПЗ іде повною парою. Зокрема пильно працює програмова комісія під проводом пл. сен. Юрія Савицького і пл. сен. Зені Брожини до якої увійшли представники усіх старшопластунських і сеніорських куренів і вже складають від року програму для пластового юнацтва, для якого в першу чергу ця

В редакції „Свободи" (сидять, зліва): Зеня Брожина, Ольга Кузьмович, Ірина Куровицька; (стоять, зліва): Юрій Савицький, д-р Олександер Черник і Юліян Крижановський

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ПЕРШІ ФОРМУВАННЯ 14-тисячного контингенту миротворчих сил ООН ввійдуть у Хорватію до 10-го березня. Серби продовжують утримувати третину хорватської території і хорвати побоюються, що присутність в їхній республіці сил ООН хоч і стане ґарантією припинення кровопролиття, але водночас закріпить на довгі роки територіяльні втрати республіки.

У ВИСЛІДІ РЕФЕРЕНДУМУ в Боснії і Герцоговині понад 90 відсотків хорватів і мусулман висловилися за незалежність республіки. Більшість сербів бойкотувала референдум, заздалегідь оголосивши, що мають намір залишитися у складі Югославії. Боснія і Герцоговина етнічно є найбільш неоднорідними республіками. З 4.4 мільйона населення серби становлять 31 відсоток, слов'яни-мусулмани — 43.7 відсотка і хорвати — 17 відсотків. Боснійський лідер сербів Радован Караджич заявив, що існує велика ймовірність виникнення громадянської війни, в порівнянні з якою „Белфаст здасться приморським курортом".

МІНІСТЕР ЗАКОРДОННИХ справ Ірану Алі Акбар Велаяті засудив посилення впливу З'єднаних Стейтів Америки в Середній Азії, заявивши, що Іран „завдяки своїй ісламській спадщині" є значно краще підготовлений до того, щоб „заповнити культурний і економічний вакуум в цьому реґіоні".

РОСІЯ ВИСТУПИЛА З РІЗКИМ осудом заяви амбасадора Литви у Вашінґтоні Стасіса Лозорайтіса, який у неділю, 1-го березня, оприлюднив заяву про те, що Калінінґрадська область повинна ввійти до складу Литви. Тим самим, на думку амбасадора, Литва допоможе запобігти відновленню „осі Берлін — Москва". Представник міністерства закордонних справ Росії Віталій Чуркін назвав заяву литовського амбасадора провокаційною і підкреслив, що Калінінґрадська область була, є і буде невід'ємною частиною російської території.

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ Грузії працює над проєктом поділу Чорноморської фльоти. Республіка плянує отримати частину бойових кораблів, що розміщені на воєнно-морських базах Поті і Очамчір. Заступник міністра оборони Автанділ Цкітішвілі заявив, що „багатовікова історія Грузії вчить дивитися на власні збройні сили не як на розкіш, а як на необхідність".

В АМЕРИЦІ

УРЯД РОСІЇ НАЙНЯВ спеціяльну нюйоркську дослідницьку фірму, щоб допомогла їм віднайти та відібрати більйони долярів, які вивезли за границю з колишнього СССР високі урядники та чиновники Комуністичної партії. Фірма, що має цим займатися, — це Кролл ассошіейтс, відома тим, що віднайшла заховані гроші колишнього диктатора Філіппін Фердинанда Маркоса.

ЗАХВОРЮВАННЯ, СПРИЧИНЕНІ важкою фізичною працею, завжди сприймалися, як щось самозрозуміле, чого можна сподіватися в даних обставинах. Одначе в останніх роках чим раз частіше трапляються окаліччння серед працівників бюр, телефоністів, репортерів та інших осіб, які мають до діла з працею при комп'ютерах. Експерти твердять, що проблема цих захворювань дійшла до епідемічних розмірів і чим раз більша кількість осіб має проблеми з пальцями та руками, тому що цілими годинами порушують ними в той сам спосіб і цим викликають різного роду ушкодження м'язів, а тим самим невиносимі болі, що коли не лікувати, можуть спричинити постійне каліцтво.

ОПИТИ, ПРОВЕДЕНІ щоденником „Ню Йорк Таймс" і телевізійною мережею Сі-Бі-Ес стверджують, що американська громадськість переважаючою більшістю схвалює зменшення податків для середньої кляси, запропоноване демократами в Конґресі. Одначе ця сама громадськість підкреслює й те, що роблять демократи це тому, щоб здобути голоси виборців, а не тому, щоб допомогти економічному розвиткові. В основному американські виборці свідомі того, що справа зменшення податків для середньої кляси громадян є політичним м'ячиком обидвох партій.

У НАЦІОНАЛЬНИХ архівах ЗСА у Вашінґтоні в понеділок, 2-го березня, відкрито доступ для загальної публіки до документації перепису населення з 1920 року. З цього приводу генеологи, історики та інші зацікавлені особи були врадувані можливістю досліджувати цей ручно записаний перепис з-перед 72-ох років, який записав в той час 106 міл. осіб, як і факт, що вже тоді більше, як половина мешканців ЗСА, 51 відсоток, проживали в містах, що нараховували більше, як 2000 мешканців. Барбара Браєнт, директор бюра перепису населення, з цього приводу заявила, що згідно з переписом населення 1990 року, 78 відсотків мешканців ЗСА проживає в містах.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Боріс Єльцин і Леонід Кравчук

Буревій, який у минулому році зрушив підвалини існуючого ладу на Сході Европи, залишив усе ще неспокійний, несконсолідований і подекуди навіть тривожний стан. Упадок комунізму і розвал совєтської імперії був величезною несподіванкою для всього міжнародного світу, але насправді, з перспективи кількатисячної всесвітньої історії, вони були подіями природними. Ніяка диктатура не може тривати вічно і ніяка імперія, що виросла на військових підбоях та зберігана військово-поліційним апаратом, не зможе зберігатися вічно. Це була подібна несподіванка, як провал Берлінського муру: ніщо штучне, створене насильницькою диктаторською рукою, не може вічно втриматися. Тому історія знає цю парадоксальну істину, що насправді нема несподіванок, бо несподіванка є реальним чинником у політиці і всі речі творять люди, які приносять народові і світові приємні або жалюгідні несподіванки.

Буревій з 1992 року приніс Україні державну незалежність. Вона появилася раніше, як її сподівалися українці, і тому викликала шалену радість та ентузіязм у всіх, для яких державна незалежність України, її державність і соборність, була леліяним ідеалом. Але ентузіязм належить до світу почувань, а будівництво держави та її місце у міжнародному світі належить до світу розуму. Відродження новітньої державности України, втраченої у листопаді 1920 року, заскочило нас самих. Як це діється у кожній революції — виринають лідери, які самі не сподівалися, що стануть провідниками народу. Революція 1992 року винесла на вершини влади в Росії Боріса Єльцина і в Україні Леоніда Кравчука. 74-літнє панування комуністичної диктатури мусило залишити хаос. Боріс Єльцин і Леонід Кравчук опинилися перед історичним завданням вивести Схід Европи з теперішнього хаосу. Ми є свідками, як ті два діячі мусять боротися з величезними труднощами, з якими кожний з них має на терені власної країни та як вони намагаються полагодити дисонанси, існуючі між Росією і Україною. Державність України визнало вже понад 100 країн світу. Визнала її також Росія. Але росіяни все ще не можуть і не хочуть зрозуміти, що Україна перестала бути частиною їхньої імперії. Це найбільша і найскладніша сучасна проблема України. Може тому і не зле, що на вершинах влади в Росії опинився Боріс Єльцин. Бо він перший — ще 1-го грудня минулого року — як тільки проголошено загальний, ще не зовсім докладний, вислід референдуму в Україні, ніким непримушений, з власної волі, ґратулював Леонідові Кравчукові з нагоди вибору його на Президента України і на його руки ґратулював Україні за перемогу в референдумі.

Склалася така ситуація, що Боріс Єльцин став наступником Міхаїла Ґорбачова у Кремлі, став дійсним режисером створення 11-членної Співдружности Незалежних Народів, має величезні труднощі на терені Росії у її столиці Москві та мусить лявірувати поміж традиційним російським шовіністичним імперіялізмом та поміж свідомістю, що немає повороту до часу з 1990 року, до періоду володіння Ґорбачова і його безплідних намагань зберегти цілість імперії. Єльцин здає собі справу з конечности співжиття і співпраці з Україною і знайшов в особі Леоніда Кравчука лідера, який вміє говорити з Єльциним, та мусить боронити принципи української незалежности, раз-у-раз порушувані оточенням Єльцина, в якому найголосніші російські імперіялісти. Вони теж, мабуть, свідомі, що наприкінці XX сторіччя, коли Україну визнало, як сказано, понад 100 держав і коли в Росії шаліє економічна криза, неможливо побрязкувати шабелькою. Але вони з заступником президента Росії Руцким і його однодумцями друкують провокаційні статті, виголошують образливі промови і поширюють фальшиві інформації, що їх Уряд України мусить спростовувати. У відомому американському престижному журналі „Тайм" появилася стаття із світлинами Кравчука і Єльцина, в якій сказано, що Росія бажає якнайсильнішої Співдружности, а Україна, якнайслабшої. Підхід не зовсім правильний. Росія не є поняттям однорідним, там все ще йде боротьба за владу. Україна прагне спокою від офіційної влади Росії, від самодержавного табору Росії. Ціллю України — закріпити свою державність.

Микола Світуха

УКРАЇНА В ГЕЛЬСІНКСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Дводенна нарада Кабінету Міністрів закордонних справ держав учасників Конференції про безпеку і співпрацю в Европі (КБСЕ), яка відбулася 30— го - 31-го січня в Празі, вирішила побільшити склад КБСЕ до 48 держав, приймаючи як повноправних членів усі держави створені на руїнах колишнього СССР. Таким чином КБСЕ зросла в силі як велика реґіональна політична організація, яка об'єднує усі европейські держави, ЗСА і Канаду, а тепер і новостворені державні організми Центрально-Західньої Азії. Пов'язання КБСЕ з іншими европейськими і европейсько-атлантійськими структурами запевнить цій організації суттєву роль в сфері роззброєння на европейському континенті та в закріпленні в східній частині Европи демократичних інституцій і респекту для індивідуальних прав і свобід.

Документи Гельсінкського процесу, які в минулому мали силу моральних принципів і політичних зобов'язань, всебільше набирають характеру міжнародних договорів, що підлягають контролеві міжнародної спільноти, управненої застосувати санкції за нарушення зобов'язань. З цього випливає поширення повновластей органів КБСЕ, надання їхнім рішенням більшої авторитетности і можливість створення нового органу в складі КБСЕ на зразок кабінету Безпеки в ООН, яка могла б приймати обов'язуючі рішення зокрема у випадках загрози для миру і міжнародної безпеки на европейському континенті.

Членство України в КБСЕ — це великий моральний успіх для тих українських правозахисників, які довгі роки покутували в сибірських таборах за те, що мали відвагу домагатися від тодішнього совєтського режиму респекту до принципів і зобов'язань, які були основою Гельсінкського договору. В сфері респекту прав людини та індивідуальних свобід детально опрацьовані засади і правила прийняті на різних конференціях у формі зобов'язуючих документів є сьогодні стандартом, що його мусить притримуватися кожна держава.

Членство України в КБСЕ запевнює також, що принцип недоторканости кордонів всіх европейських держав, який був прийнятий всіма сиґнаторами Гельсінкської угоди, відноситься також і до будь-яких територіяльних претенсій до України зі сторони Росії чи іншої держави. В ситуації крайнього напруження ролю невтрального посередника міг би сповнити т. зв. Центр для уникнення конфліктів, який існує в системі КБСЕ у Відні як засіб колеґіяльного тиску міжнародної спільноти.

Прийняття України в склад КБСЕ запевнює її участь у парляментській асамблеї, наради якої мають відбуватися щороку за ротаційним принципом в різних країнах. Інавґураційна сесія заплянована на липень цього року в Будапешті. Питання розподілу 17-ох місць в асамблеї, які були первісно призначені для делеґації СССР, поміж усіми державами, що уважаються його правонаслідниками, не було ще вирішене. Враховуючи принцип чисельности населення і величину національного прибутку кожної держави, Україні прислуговувало б право на від 10 до 13 мандатів в асамблеї. Насамперед потрібно буде осягнути консенсус — побільшити загальне число мандатів асамблеї, враховуючи кількість нових держав.

Нарада Кабінету Міністрів, що відбулася в Празі прийняла т. зв., Празький документ, у якому визначується напрям дальшого розвитку інституцій і структур КБСЕ, що будуть розвиватися з наголосом на охорону прав людини і посилення міжнародної безпеки. В зв'язку з тим, міністри прийняли окрему декларацію про нерозповсюдження зброї масового нищення і рішення поширити преroґативи бюра КБСЕ у Варшаві на бюро демократичних інституцій і прав людини. Таким чином ця перманентна інституція КБСЕ перебрала окрему відповідальність аналізувати, до якої міри державні інституції усіх новостворених держав справді відповідають принципам демократичного устрою і подавати відповідні рекомендації Кабінетові Міністрів Закордонних Справ, який збирається щонайменше раз в році.

Кабінет Міністрів погодився також на модифікацію принципу консенсусу, за яким дотепер вирішувано всі питання, і принимано всі документи. Цей принцип давав кожній державі практичне право вето навіть у випадках, коли існувала дійсна загроза для миру і безпеки або у випадках серйозного порушення законности однією з держав. Згідно з прийнятим рішенням, держава яка допуститься серйозного порушення прав людини, демократичних засад і законности не зможе блокувати рішення кворуму КБСЕ про відповідні санкції, які міжнародна спільнота уважатиме конечними. Це перший крок у напрямі еволю-

(Закінчення на стор. 4)

УХВАЛА
III ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ЗБОРІВ НАРОДНОГО РУХУ УКРАЇНИ

Незалежна демократична Українська держава утверджується, наповнюється реальним змістом. Послідовна боротьба демократичних сил сприяла розпадові колишнього СССР, останньої імперії і усуненню від влади Комуністичної партії. Історія поставила перед Україною два завдання, кожне з яких складне само собою, й ця складність посилюється тим, що Україна мусить вирішувати їх одночасно. Це — утвердження незалежности української держави і забезпечення в цій державі демократичного устрою з багатопартійною системою й ринковою економікою.

Незалежність України, незважаючи на формальне її визнання державами світу, залишається досі більше декляративною, ніж справжньою. З прагненням України стати фактично незалежною ніяк не можуть змиритися великодержавницькі проімперські сили. На просторах колишньої імперії відбувається змикання червоних з брунатними, які мають базою для себе Російську Федерацію, маючи там значну кількість прихильників у парляменті й уряді, а також у командуванні збройних сил.

Вступ України в СНД був продиктований необхідністю розвалу імперії, колишнього СССР. Разом з тим, як показує хід подій, це не усуває загроз для суверенітету України. Рух домагається виходу України із складу СНД, як такої, що не в повній мірі забезпечує інтереси України.

Демократія в Україні також ще не утвердилася. Незначна кількість і низький професійний рівень незалежних від державних структур засобів інформації, важке економічне становище, серйозне зниження життєвого рівня, колоніяльний характер економіки, відсутність зформованого українського ринку при „прозорості кордонів" та „єдіном рубльовом пространствє", безсиле плентання уряду в хвості нагальних економічних реформ, що їх вимагає життя, компромітують ті демократичні завоювання, що їх досягнув народ України.

Рух, створений як організація для боротьби проти імперії і всевладдя КПСС, має стати організацією для побудови незалежної демократичної української держави, в якій були б забезпечені права кожного громадянина та створено умови для вільного економічного розвитку.

Народний Рух України в нових історичних умовах розбудови української держави з демократичним устроєм і ринковою економікою усвідомлює свою відповідальність за проведення необхідних радикальних політичних, економічних та екологічних змін, спрямованих на скоріше підняття матеріяльного й духовного рівня життя народу.

Треті всеукраїнські збори Народного Руху України, зважаючи на те, що першочергове завдання Руху — здобуття Україною державної незалежности — досягнуте, проголошують своїми найближчими завданнями розбудову правової демократичної держави, яка забезпечуватиме права й свободи людини, права народу, моральне оздоровлення особи й суспільства. Рух за створення структур громадянського суспільства, здорової, орієнтованої на добробут людей економіки України, інтеґрованої до світового співтовариства.

Рух виступає за зміну структур виконавчої влади і кадрові зміни в них на засадах багатопартійности, фахової підготови й громадської згоди.

Рух підтримує державотворчу роботу органів влади всіх рівнів, разом з тим виступає і виступатиме проти тих виконавчих структур влади, які в умовах загострення економічної кризи, росту цін і зубожіння народу, діють старими методами, використовуючи старі збанкрутілі номенклятурні кадри.

Рух уважає, що у важких умовах становлення української державности, виразно позначених „паралічем" влади на всіх рівнях, створення вертикальної структури виконавчої влади — одна з головних передумов захисту і зміцнення державної незалежности. Рух підтримує ідею запровадження на місцях представників Президента, який буде формувати державну адміністрацію і очолить її, але з умовою, що такі владні структури будуть формуватися на демократичній, багатопартійній основі з участю Руху.

Принципове становище Руху зумовлене потребою посилення соціяльного захисту зубожілих верств населення в умовах переходу до ринку й економічно не підготовленої лібералізації цін, полягає в підтримці тих незалежних профспілок, які насправді виражають інтереси трудового народу. Рух виступатиме за реформи і кадрові зміни в керівних структурах незалежних профспілок, успадкованих від тоталітарного режиму, чия діяльність спрямована на бюрократичне самозбереження і спекулятивне маніпулювання громадською думкою. Рух проти відтворення компартійних структур під „оновленими" соціялістичними вивісками, які гальмують економічні реформи, діють за принципом: „Чим гірше, тим краще", збурюють соціяльно-політичну обстановку.

Рух виступає, як опозиція до виконавчої влади і Президента, якщо їхні дії суперечать програмі НРУ.

Рух залишається відкритою громадсько-політичною організацією, готовою до співробітництва з усіма політичними силами, що мають на меті розбудову громадянського суспільства, правової держави, обороняють національні інтереси і державну незалежність України.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редаґує Лев Яцкевич

Коридорами часу

Найбільше побуджують уяву молоді в світі повісті наукової фантастики з їхнім безсмертним жанром подорожей в часі. Клясичним зразком такої повісти слід вважати твір англійського письменника Герберта Джорджа Велса. Герой його повісти, що його автор називає безіменно „подорожником часу", відбуває свою „подорож" з Лондону 1895 року н. е. до Лондону 802,701 року в „машині часу" власного винаходу.

Одним з основних протиріч подорожей у минуле, про які читаємо чи оглядаємо в телебаченні — це зустріч себе самого в минулому та втручання у дію минулих, історичних подій, що становить логічний парадокс. Такого логічного парадоксу немає, зате, в подорожах в майбутнє, які, до речі, дають читачеві більше духового переживання та ширший діяпазон хвилювання фантазією, від подорожі в минуле. Чи такі подорожі в майбутнє можливі? Кожний з нас відбуває такі подорожі, не на крилах уяви, але у виді природного старіння, і кожного року, бачить новий світ, нові осяги та нові продукти технології, про які ми читали тільки у фантастичних повістях.

Але існує ще інша можливість подорожів в майбутнє, основана на законах теорії релятативности. Згідно з цією теорією, найбільша швидкість у Всесвіті — це швидкість світла, що дорівнює 300,000 км на секунду. Якщо б хтось порушався в просторі з швидкістю більшою від скорости світла, тоді він, летючи в простір в напрямі від землі, міг би наздогнати всі події, що відбулися на землі багато, багато тисяч літ тому назад. Щоб краще те зрозуміти, уявім собі, що всі події на землі переносяться в простір у виді образів на променях світла.

Тоді наш гіпотетичний астронавт побачив би, немов на фільмовій стрічці події з Другої світової війни, скинення атомної бомби на Гірошіму, висадку американських військ в Нормандії, оточення німецької армії під Сталінградом, події Першої світової війни, пролом лінії Мажіно, Версальський Мир, знесення кріпацтва, Битву під Полтавою, в'їзд Хмельницького до Києва, Хрищення Русі, народження Христа, будову єгипетських пірамід, народження життя на землі та врешті — космічне оформлення нашої плянети.

Але тому, що у Всесвіті неможлива швидкість більша від швидкости світла (згідно з математичною аналізою теорії Айнштайна). людина не матиме ніколи змоги відбувати подорожі в минуле.

Зате, коли хтось летітиме в простір із швидкістю близькою швидкости світла, тоді сповільниться час, годинники зменшать свою ходу, а наше серце битиметься поволіше. Цей феномен на характеристиці атомного ядра, що має вбудований, свого роду годинник, що сповільняє час при збільшенні швидкости матерії.

І, цей фантастичний, здавалося б, феномен дозволяє нам відбувати подорожі в майбутнє. Наша ґалактика, яку називаємо популярно „Молочним шляхом", має форму сочки, ширина якої дорівнюється 60,000 світським рокам. Це значить, що світловому променеві забрало б 60,000 років, щоб пролетіти нашу ґалактику впоперек. Але цей час не буде часом справжнього перелету цього світлового променя, а часом зазначений на годиннику зовнішнього обсерватора.

Космічний корабель, що летів би зі швидкістю близько швидкости світла, відбув би цю подорож, не за 60,000, але за 60 років, цебто 6,000 разів скоріше. Якщо колись вдасться людству збудувати такий космічний корабель, то ми матимемо змогу цілу нашу ґалактику об'їхати довкола та вернутися на землю впродовж 2,000 років. Можна уявити собі, які зміни ми застали б на землі, якщо наша земля до цього часу проіснує, або наша цивілізація себе взаємно не знищить.

Згідно з особливою теорією відносности Айнштайна, такий космічний корабель міг би об'їхати цілий Всесвіт впродовж життя однієї ґенерації та вернутися на землю багато мільйонів років у майбутності. На жаль, теорія відносности, як ми вже згадували напочатку, заперечує можливість розвинути більшу швидкість космічного корабля за швидкість світла і, тому, мабуть, ніколи не матимемо змоги відбути нашу ностаґійну та незвичайно цікаву подорож у минуле.

Технологічна проблема побудови космічного корабля, що їхав би із швидкістю близькою швидкости світла, дуже складна, але осяжна. „Піонер-10", найшвидша ракета, що її вичалили будь-коли в космос інженери НАСА, порушається в просторі із швидкістю 10,000 разів меншою від швидкости світла. Це доказує, що наша технологія стоїть ще далеко позаду цієї технології, що потрібна для будови космічних кораблів, в яких будемо могти колись відбувати наші подорожі в майбутнє. Але, це не виключає можливости існування такої заавансованої технології чи технологій на плянетах інших зір чи їх місяців у нашій чи сумежних ґалактиках.

І. Дибко-Филипчак

ОСОБЛИВА ПОДІЯ В САМБОРІ

I.

На сторінках „Свободи" й не в одних часописах та журналах нашої діяспори у чималій кількості читаємо про враження зустрічей з подіями в Україні. Кожний опис, хоч і з іншої точки зору і змісту — входить в один спільний знаменник дійсности: воскресіння волі в Україні з кошмарної неволі, що під снігами Сибіру хоронила, щоб ніхто й не знав, де замучених могила...

Ось саме про те, діставши в Самборі декілька чисел часопису „Самбірські Вісті", читаю в одному числі заголовок статті: „Ніхто не знає, де Його могила". Це стаття авторства Романа Коритка, одного із дослідників творчости Івана Филипчака. В ній докладний опис про жорстокий кінець життя Івана Филипчака в ув'язненні: „... Його було арештовано і заслано на каторгу у Сибір. Филипчака мучили не тільки нелюдські умови існування у беріївських таборах, а щобільше те, що від нього відібрано перо, папір і книги. Квола, хоч і духовно багата людина не могла перенести таких тортур. 21-го жовтня 1945 року, Іван Филипчак навіки заснув на дерев'яних нарах у Тайшетському таборі Іркутської области. Так трагічно закінчила життя славна людина, якій доля ніколи не то що не всміхалася, але й по-справжньому не поверталася до неї обличчям. Доля творів письменника — така ж як і автора. Читати їх було заборонено. Кожна Филипчакова книжка, яка потрапила до рук властей, знищувалася. А ті одиниці, що збереглися у запасниках Львівської бібліотеки ім. Стефаника, позначені клеймом „националистическое издание".

У тому ж дусі — передання жахіття — читаю й в статті „Гортаючи сторінки спогадів", авторства Володимира Тимчишина — голови Самбірського об'єднання Товариства української мови імені Тараса Шевченка „Просвіта". Не легко, із особливим хвилюванням читала я цю статтю, ось уривок, саме чому: „... Енкаведисти схопили його, кинули в Самбірську тюрму, мучили, допитували. Потім його перевезли в Дрогобицьку катівню. Тут відміряли йому 15 років позбавлення волі у далеких таборах Іркутії (у відомому таборі „Тайшет"). Останнім словом письменника на суді було: — Я не почуваюсь винним, бо весь вік служив чесно українському народові. Отже суд наді мною є рівночасно судилищем над нещасною долею мого народу. Я дуже вдячний вам за те, що ви 'визволили' мене із рабства. І тут, на суді, мені, 73-річному дідусеві, повертаєте ще молодість. Ну, що ж, вдяка вам і за те ...

Життя Іван Филипчак закінчив трагічно, він осліп та вмер від голоду восени 1945 року. У наш час після розпаду московської імперії, розпуску компартійних злочинців, проголошено незалежну, самостійну демократичну Україну. Славне ім'я письменника Івана Филипчака повернуто українському народові. Його прекрасні історичні повісті нарешті одержав український читач".

О, так, 'повернуто', а, як велично і святочно. Ось уривок із тієї події повернення, що читаю в „Самбірські Вісті" в статті авторства Михайла Костіва, „Повернення до рідного дому": ...„Чудовий осінній день зібрав минулої неділі до тисячі самбірчан біля будинку за номером 20 по вулиці Івана Филипчака. В усіх — піднесений настрій, букети квітів. До мікрофона підходить заступник голови міськвиконкому Михайло Шпак і оголошує відкритим народне віче приурочене відкриттю меморіяльної дошки на будинку, де жив наш видатний краянин, талановитий письменник, педагог і громадський діяч, Іван Филипович Филипчак. Після відкриття і освячення меморіяльної дошки до слова були запрошені: депутат Верховної Ради України М. Косів, дослідники творчости письменника — Іван Лозинський та Роман Коритко, начальник управління освіти обланконкому Ірина Калинець, доктор медичних наук Юліян Децик, професійний фотограф із ЗСА Осип Старостяк, учень Івана Филипчака — Іван Вовчик, поет зі Львова Василь Хомик, учениця педучилища Галина Ленько. З особливим хвилюванням слухали присутні виступ Володимира Филипчака — сина брата Івана Филипчака, Андрія, та родички письменника Мирослави Малашій, які поділились своїми спогадами про родинні стосунки з сім'єю Івана Филипчака, про його велику і благородну педагогічну та громадську діяльність. Голова районної ради ТУМу Володимир Тимчишин зачитав заяву з приводу реабілітації шановного краянина, відкриття в його будинку музею і присвоєння педагогічному училищу імені Івана Филипчака. Автор меморіяльної дошки — скульптор Василь Гоголь із села Бісковичі, а відливав її на заводі „Омега" робітник Іван Кархут".

Закінчення буде.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
СИРАКЮЗИ/ЮТИКА, Н. Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 22-го березня 1992 р., о год. 1-ій по пол.
в залі Українського Народного Дому
1317 West Fayette Street, Syracuse, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

21, 38, 39, 58, 121, 192, 202, 271, 283, 317, 330, 484

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА
9. Плян праці на біжучий рік
10. „Вибір Окружного Комітету відзначення 100-ліття УНС"
11. Внески і запити
12. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Володимир Корчинський, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

д-р Іван Гвозда, голова
Ярослав Сенишин, секр. Микола Велич, касир

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
БОСТОН, Масс.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в суботу, 21-го березня 1992 р., о год. 2-ій по пол.
в залі УКЦеркви Христа Царя
146 Forest Hill Street, Jamaica Plain, Mass.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

178, 224, 238, 307, 374

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово заст. гол. предсідника УНСоюзу д-ра НЕСТОРА ОЛЕСНИЦЬКОГО
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

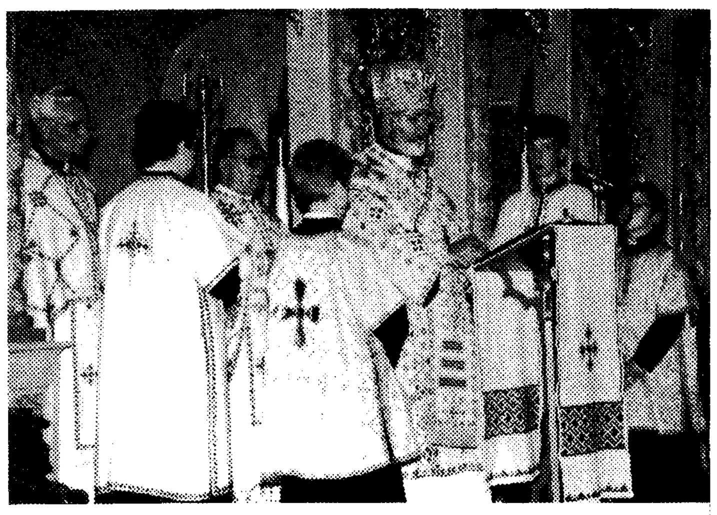
У нарадах візьмуть участь:

д-р Нестор Олесницький,
заст. гол. предсідника УНС
Анна Ремик, головна радна УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

Володимир Гетьманський, голова
Дмитро Ґалонжка, секретар Дмитро Мельник, касир
д-р Іван Дідюк, голова Контрольної Комісії

В НЮ ЙОРКУ ВЕЛИЧАВО ПРОВЕЛИ СВЯТА

Владика В. Лостен читає в день Різдва Євангеліє. На ліво від Владики парох і генеральний вікарій о. П. Пащак, ЧСВВ, перший зліва — о. канцлер Матвій Берко. Служать вівтарні дружинники.

(Фото: Ярослав Кулинич).

Ню Йорк, (О.К.). Цьогорічні різдвяні святкування пройшли в метрополії світу серед української громади особливо величаво та радісно.

Це були не лише святкування народження Христа та Водохрищі, але також відзначення перших українських Різдвяних свят вільною і незалежною Україною.

В день Різдва Христового 7-го січня українська католицька церква св. Юра при 7-ій вулиці була і рано і в вполудне переповнена вщерть вірними, так місцевими, як і тими, що приїхали з усіх поблизьких осередків стейтів Ню Йорк і Ню Джерзі, навіть таких, в яких вірні вже святкували за новим календарем.

Але тут тим разом усім хотілося рівночасно зі своїми близькими та далекими в Україні співати гучне „Бог предвічний" і „Нова радість стала" та відчути спільно це перше святкування із вільною, незалежною Україною.

Торжественні Богослужби відправив о год. 10-ій ранку а відтак о год. 12-ій полудня Стемфордський Єпископ Василь Лостен в сослуженні пароха св. Юра, генерального вікарія Патрикія Пащака, ЧСВВ, і о. канцлера Матвія Берка. На обох Богослуженнях співав хор під орудою Андрія Добрянського.

Для вірних однак осередком уваги тим разом не були так наші традиційні колядки, як привітальні слова Владики В. Лостена і пароха о. П. Пащака, якими вони вперше вітали членів представництва української держави в Ню Йорку, амбасадора Генадія Удовенка з дружиною, заступника його Володимира Крижанівського з дружиною та інших членів представництва, що засіли на час полудневої Служби Божої у перших лавках.

Відповідну до цієї нагоди патріотичну проповідь виголосив відтак Владика Лостен, нав'язуючи до радісного факту незалежности України і можливости вільної молитви та вільного вияву своїх релігійних почувань у це перше Різдво в незалежній Україні.

Серед соток вірних, що приймали того дня Святе Причастя були також представники України до ОН, а могутнє „Нова радість стала" і загальне мирування, яке перевів Владика Лостен закінчили це виїмкове своєю історичною вагою свято Різдва.

Не менше святочно відбувалися йорданські відправи, в які знову сотки вірних з усіх околиць заповнили церкву св. Юра. На закінчення попудневої Богослужби о год. 1-ій по полудні відбувся там же концерт колядок і щедрівок у виконанні хору „Думка" під орудою нового дириґента з України Василя Гречинського, який слухачі нагородили рясними оплесками.

Особливо дякував хорові о. Лев Ґолдейд, ЧСВВ, який також окремо привітав присутнього на Службі Божій та концерті гостя з України, відомого всім політв'язня і народного депутата України д-ра Степана Хмару, що того ж дня виступив із святочним словом на академіях з приводу святкувань державности України 22-го січня в Ню Йорку, Нюарку і Філядельфії.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
НЮ ГЕЙВЕН, Конн.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в неділю, 22-го березня 1992 р. о год. 2:30 по пол.
в залі Українського Народного Дому
961 Wethersfield Ave., Hartford, Ct.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

12, 23, 52, 59, 67, 101, 253, 254, 277, 350, 370, 387, 390, 414

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного касира УНСоюзу ОЛЕКСАНДРА Ю. БЛАГІТКИ
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь:

Олександер Ю. Благітка, головний касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

д-р Михайло Снігурович, голова
Тарас Сливінський, секретар Григорій Ґіна, касир
проф. Іван Телюк, почесний голова Округи

СИЛЬНИЙ НАТИСК американських громадян жидівського походження на впливових американських політиків у Вашінґтоні, писання листів і телефонічні розмови в справі ґарантії позичок для Ізраїля майже цілковито зникли. Згідно з твердженнями провідників жидівсько-американських організацій все почало набирати зовсім іншого вигляду після вимог Уряду президента Джорджа Буша, щоби Ізраїль негайно припинив будування нових житлових приміщень на окупованих територіях смуги Ґази і на західньому березі ріки Йордан, якщо хоче отримати ґарантії позичок від ЗСА. Американські жиди турбуються ще й тим, що справа фінансової допомоги Ізраїлеві у теперішній час може викликати небажані політичні наслідки, зокрема після виступу державного секретаря Джеймса Бейкера перед конґресовою комісією. В будь-якому разі американські жиди знайшлися у невідрадній ситуації, бо не можуть виступати публічно проти ЗСА, щоби не зразити собі американських співгромадян.

У ПОНЕДІЛОК, 2-ГО БЕРЕЗНЯ, президент Джордж Буш наклав вето на запропонований законопроєкт, який вимагав певних передумов від Китаю, якщо вони хочуть відновити свій статус упривілейованої держави у торгівлі з Америкою. Свій вчинок президент Джордж Буш оправдує тим, що справу поліпшення в Китаї прав людини та вимоги не продавати ракет країнам Близького Сходу можна полагодити тільки дипломатичними переговорами. Палата Репрезентантів, згідно з їхніми речниками, не буде мати проблеми переголосувати накладене Президентом вето, але Сенат не має двох третіх голосів, щоб це зробити. Спостерігачі твердять, що президент Джордж Буш досі має перфектну статистику своїх вет. З 25 накладених ним вет ще жодного не було переголосовано.

НИНІШНІЙ РІК ОГОЛОШЕНО в Китаї роком туризму. Торік у цій ділянці країна заробила 3 біл. дол. Очікується, що тепер цей рівень буде перевищено. В 1992 році Китай відвідає понад 5 міл. закордонних гостей. До їх послуг є готові 2,000 модерних готелів. Покищо КНР дістає лише 1 відсоток від прибутків світового туристичного бизнесу.

В СУБОТУ, 29-ГО ЛЮТОГО, в східньому Єрусалимі у висліді недавніх снігопадів і дощів високий цвинтарний мур впав на дах арабського ресторану. 22 особи загинуло, стільки ж поранено. Вперше за багато років жиди і араби рятували потерплих спільними силами.

З А К Л И К

Дорогі брати й сестри — українці!

Молитвами всіх святих землі української, страдницькою кров'ю борців за волю, працею й молитвами нас із вами, грішних, Україна стала Вільною. Вільна від кайданів російсько-комуністичної імперії. Та ж чи вільна вже Україна від світобачення, нав'язаного сатанинською владою безбожників? О, як прикро, але з тим ще нам, браття, боротись і боротись. Щоб усі прийшли до єдності думки, до братерства в Христі Ісусі, — піднесімо молитви за всіх недругів наших, за всіх, хто заблудив, хто не пізнав Господа, молімось і освічуймо, бо сказано: „...не здорові, а хворі потребують лікаря". Тож покладаймо це на Христові церкви. А ті церкви спопелила, вже нині і сама огорнута попелом, комуністична безбожна влада.

Я, священик Святомихайлівського УАПЦ міста Києва, та віруючі, які зі мною вирішили побудувати новий Борисоглібський храм — на пам'ять про зруйнований в Києві, а також каплицю-пам'ятник мученикам за віру та волю України, просимо вашої помочі! Віруючі в Україні є дуже жертвенними для майбутнього храму. Їхні пожертви милі Господу і всім нам, вони як дві лепти убогої вдови, дані сповна від бідности своєї і любові.

Але всі ви, любі брати і сестри, знаєте, в що перетворюються „совєєтські рублі" в нинішній час. Тож лиш тому доводиться просити вашої помочі, а також дякувати за все те, що вже зроблене вами — що змушені були опинитись в далеких від милої України землях. За вас є і будуть наші молитви в Україні.

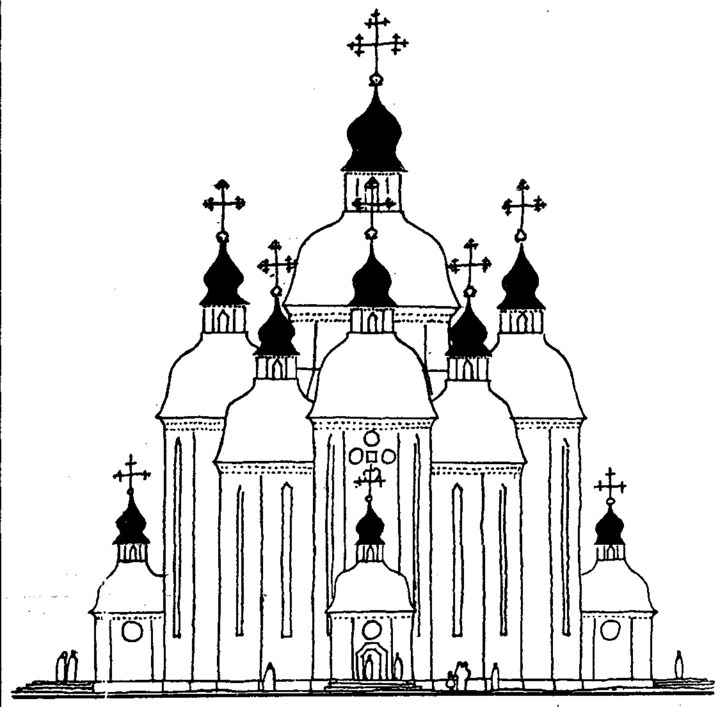
Найперше подяка нашому найпочеснішому фундаторові — голові наукового товариства д-ві Аркадієві Жуковському.

Зараз, тимчасово, перебуваю в Сан Франсіско, Каліф. Пожертви можна надсилати на адреси: Mr. Vitali Vizir 1023 Yorkshire Dr., Los Altos, Calif. 92022 or Mrs. Irena Soloshenko 2308 Poppy Dr., Burlingame, Calif. 94010.

Чеки виписувати на: St. Michael's Church (BCH Fund).

Щиросердечна подяка вам від усіх віруючих України!

о. Юрій Бойко

Ескіз проєкту Борисоглібського Храму.

У „Свободі", ч. 20 з п'ятниці, 31-го січня в Подяці особам, які причинилися до звеличання пам'яті покійної Орисі-Ірени Держко, наступні речення слід читати:
Дуже вдячні Пані Тим
Щиро дякуємо членкині Книш
...по 75 дол. — Розина Покінська.

Головний Комітет Підгаєчан

ділиться із членством і українською громадою сумною вісткою, що 26-го лютого 1992 р. в Пармі, Огайо на 91-му році життя помер

бл. п.

ІВАН ПАЛКА

народжений в селі Соснові, Підгаєцького району.

Учасник Визвольних Змагань (УСС), активний громадський працівник в Україні і на еміґрації; голова Клівлендського Комітету, і член Головного Комітету Підгаєчан.

ПОХОРОН відбувся в п'ятницю, 28-го лютого 1992 року із катедри української католицької церкви св. Йосафата і похований на цвинтарі св. Андрія в Пармі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Найщиріші співчуття родині і краянам висловлює

Головний Комітет Підгаєчан

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок, 2-го березня 1992 р., ненадійно відійшла у вічність на 67-му році життя

бл. п.

СОФІЯ КОГУТ

народжена в Бережанах, Західна Україна.

ПАНАХИДА — у вівторок, 3-го березня та в середу, 4-го березня о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми, 129 E. 7th Street, New York, N.Y.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ — в четвер, 5-го березня 1992 р. о год. 9-ій ранку від Петра Яреми до української католицької церкви св. Юра, а відтак на український католицький цвинтар св. Духа в Гамптонбурґу, Н. Й.

в глибокому смутку залишила:

мужа — МИХАЙЛА
сина — ВОЛОДИМИРА з дружиною ІРИНОЮ
сватів — ДОМНУ І МИРОНА СВІДЕРСЬКИХ з родиною
родину, кумів, похресників на Україні і в ЗСА

ВЖЕ ДОВШИЙ ЧАС, Уряд ЗСА та Англії домагається від Лібії видачі двох терористів, яких оскаржують у спричинені вибуху на джеті повітряної лінії Пан Амерікан в 1988 році, де загинуло понад двісті цивільних осіб. Реакція зі сторони Лібії була дуже мінімальною, але коли цією справою зацікавилася Організація Об'єднаних Націй, то Муаммар Каддафі побачив, що можуть бути проблеми і почав роздумувати над різними можлиостями, при чому заявив, що він особисто жодного впливу на цю справу не має, бо про це мусить рішати парлямент Лібії. Одначе вже у понеділок, 2-го березня, Лібія запропонувала передати обидвох злочинців на суд до будь-якої невтральної країни. На цю пропозицію речниця Державного департаменту Марґарет Татвайлер заявила, що ця пропозиціял є нічим іншим, як спробою Лібії відтягнути справу.

Україна...

(Закінчення зі стор. 2)

ції від обов'язуючого консенсусу в усіх рішеннях КБСЕ до системи, в якій у критичних питаннях рішення будуть затверджувати шляхом голосування.

Нарада Кабінету Ради Міністрів в Празі була передвісником пленарної конференції на рівні голов держав чи урядів, яка відбудеться в Гельсінках 10-го-11-го липня цього року. Рішення відбути цю конференцію, відому під назвою ,,Гельсінкі II", запало в листопаді 1990 року на Паризькій конференції голов держав або урядів з участю президентів усіх европейських держав, включно з Ґорбачовим. Та тоді ще ніхто не сподівався, що в процесі підготови до Гельсінкі II приймуть в склад КБСЕ як самостійні держави всі колишні республіки, та що за столом нарад у Гельсінках в липні цього року сидітимуть як рівнорядні партнери Гельсінкського процесу президенти самостійних держав, які постали на руїнах останньої імперії.

Можна сподіватися, що конференція Гельсінки II прийме і оприлюднить нову міжнародну Хартію Гельсінкського процесу, в якій будуть віддзеркалені ті принципи і багатосторонні політичні зобов'язання, на яких на довгі десятиліття спиратиметься новий політичний устрій Европи. Замість ядерних ракет і мільйонових армій ґарантом миру і добросусідських відносин на европейському континенті стане нова Гельсінкська Хартія, поміж сиґнаторами якої буде і Президент самостійної української держави.

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

зустріч подумана. Цим разом програма побудована на широких зацікавленнях теперішньої молоді та тим вона дещо інакша як у попередніх. Час ЮМПЗ ділиться для юнацтва на два етапи, з яких перший дає можливість вибору участи після різних зацікавлень юнацької молоді. Заплановані у першому етапі такі табори: водно-морський, мандрівний, байдарський (канойкарський), велосипедний (роверовий), високогірський (альпіністичний) олімпійський (спортовий) і кінний.

Усі ці табори відбудуться на східньому побережжі ЗСА від суботи, 9-го серпня до понеділка, 17-го серпня.

Другий етап від вівтірка, 18-го до неділі, 23-го серпня, відбудеться спільно для всіх пластових уладів на Пластовій Оселі ,,Вовча Тропа" з відповідною програмою, якою Пласт відзначить не лише святочно 80-річчя існування, але також першу річницю проголошення незалежности України. Тому заплянoвано в тому часі святочні ватри, вечори пісні й танку, виставки, теренові ігри, спортові змагання, забави і карнавал, щоб підкреслити радісний настрій подій.

На святкові кінцеві дні ЮМПЗ запрошується духовенство і громадянство та гостей з американського політичного світу, як також чужинецьких скавтів.

В другому етапі, як інформують організатори, відбудеться табір для пластового новацтва, темою якого є мандрівка довкола світу до тих країн, де діє Український Пласт.

Як бачимо праця велика і хоча програму її пророблено до подробиць та вже зібрано тимачові зголошення юнацтва, яких вплинуло понад 500 із ЗСА і Канади — перед членами програмової і організаційної комісій, яких разом вже тепер є 64 особи, стоїть ще багато до виконання.

Дуже відрадним явищем є, що у підготову ЮМПЗ включилося велике число молодих членів Пласту і це так з терену ЗСА, як і Канади.

Найбільшою журбою тепер є фінансова сторінка цієї імпрези, господарем якої є Крайова Пластова Старшина в ЗСА, з уваги на великі видатки подорожі пластунів з інших країн, особливо з України. Коли організаційна комісія під головуванням пл. сен. Олек сандра Черника розпочала осінню 1990 року свою дію, здавалося, що участь пластунів з України повинна бути якнайширша, але зміни, які від того часу зайшли на економічному відтинку і підвищення цін подорожі, ставлять тепер під сумнів у якій ширині можна буде приймати гостей без фінансової помочі наших установ, громадянства і усіх приятелів чи членів Пласту. Господарська комісія під головуванням пл. сен. Андрія Ластовецького розпрацювала вже бюджет і в ньому надіється на підтримку ЮМПЗ, яка має з'єднати українську молодь із різних країн у так історичному часі, що його усі ми глибоко переживаємо. Бо, як каже ювілейний марш, що його написала у 80-річчя Пласту пл. сен. Оксана Тарнавська із Австралії: ,,Ми — пластуни, — одна родина, / Де б не жили, в яких краях, / Бо з нами Бог і Україна, / Й над нами синьо-жовтий стяг!"

Чи зможе пластова молодь співати цей марш з переконанням — залежить не так від організаторів ЮМПЗ, які віддають з посвятою час і енергію для підготови цього 80-річчя, як від відгуку дорослих пластунів та української громади, які повинні допомогти нашій молоді тут так само як допомагають там, щоб вони дальше ішли за кличем ,,Бог і Україна" одною великою родиною.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

П'ЯТНИЦЯ, 20-го БЕРЕЗНЯ 1992 р.

Йонкерс, Н. Й. Річні збори 8-го Відд. Т-ва ,,Подільська Січ" о год. 8-ій веч. в Домі СУМА при 301 Палісейд авеню в Йонкерсі, Н. Й. На порядку нарад звіти за минулий рік та вибір урядовців на 1992 р. Просимо всіх членів взяти участь у цих зборах. — М. Шашкевич, пред., Марія Кульчицька, секр.